

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**з дисципліни «Бухгалтерський облік, фінанси та грошовий обіг в
туризмі»**

до виконання практичних занять та самостійної роботи студентів
для студентів спеціальності 242 «Туризм»
денної та заочної форм навчання

Запоріжжя
2020

Методичні вказівки з дисципліни «Бухгалтерський облік, фінанси та грошовий обіг в туризмі» до виконання практичних занять та самостійної роботи студентів для студентів спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання / Укл.: С.В. Гресь-Євреїнова.— Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 48 с.

Укладачі: С.В. Гресь-Євреїнова к.е.н. доцент

Рецензент: В.М. Зайцева, к.п.н., професор

Відповідальний за випуск: С.В. Гресь-Євреїнова.

Затверджено
на засіданні кафедри
«Туристичного, ресторанного
та готельного бізнесу»

Протокол № 1 від 29.08.2020

ЗМІСТ

	с.
Вступ.....	4
План практичних занять.....	6
Самостійна (індивідуальна) робота.....	29
Завдання для контрольних робіт студентів заочної форми навчання.....	31
Перелік питань до заліку.....	33
Рекомендована література.....	36
Критерії оцінювання.....	40

ВСТУП

Бухгалтерський облік, фінанси та грошовий обіг – це область спеціальних економічних знань, які мають у сучасному суспільстві важливе прикладне значення. Вони необхідні для кожного підприємства незалежно від цілей та видів його діяльності.

Навчання студентів базовим принципам сутності бухгалтерського обліку та аудиту на туристичних підприємствах, максимально наблизившись до їх реальної постановки на підприємствах туристичних послуг є основною метою вивчення дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування знань у студентів стосовно наукової системи обліку та аудиту діяльності підприємств в сучасних умовах, організації ведення бухгалтерського обліку, грошового обігу та фінансової звітності на підприємствах туристичної галузі в Україні, а також оперування обліковою інформацією для ефективного управління бізнесом.

Вивчення дисципліни „Бухгалтерський облік, фінанси та грошовий обіг в туризмі” передбачає засвоєння навчального матеріалу на лекціях та практичних заняттях, а також у вільний від аудиторних занять час у формі самостійної навчальної роботи, призначеної формувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем в туризмі для підвищення якості професійної підготовки управлінських кадрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами, здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів на мега-, макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях, здатність працювати з інформацією із використанням новітніх технологій; здатність до організації, планування та ведення бухгалтерського обліку, організації аудиту на підприємстві;

фахові компетентності:

розуміти організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності національних підприємств сфери послуг;

здатність застосування теоретичних положень та практичних навичок з організації туризму на різних ієрархічних рівнях та в різних туристських регіонах світу та в Україні; здатність до використання комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості надання туристичних послуг та поліпшення роботи всіх підприємств сфери туризму; здатність використовувати економічні методи господарювання в туристичній діяльності; управляти поточною діяльністю підприємства галузі туризму, розраховувати основні фінансово-економічні показники та оцінювати ефективність його діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

1. Знання теоретичних основ та практичних аспектів ведення бухгалтерського обліку, принципи побудови бухгалтерських рахунків, подвійного запису, балансу підприємства, фінансів, грошового обігу та аудиту на підприємствах, класифікації та поведінки витрат, обліку основних та накладних витрат, методів і способів калькуляції туристичної продукції, варіантів реалізації та підрахунку фінансових результатів, формування фінансової звітності і особливостей розрахунку податків для туристичних підприємств.
2. Вміння проводити аналіз документообігу туристичного підприємства, оцінку його господарських об'єктів та їх калькуляцію, оцінку результатів діяльності підприємства, а також використовувати систему знань про принципи бухгалтерського обліку, фінансів, грошового обліку та аудиту для обґрунтування облікової, фінансової та податкової політики організації.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 1,2 (4 години).

Тема: Організаційні основи бухгалтерського обліку та аудиту. Бухгалтерський баланс. Система рахунків та подвійний запис.

Мета: Формування вмінь і навичок роботи з науковою літературою та законодавчими документами з питань бухгалтерського та аудиту.

Основні поняття: Господарський та бухгалтерський обліки, бухгалтерський баланс, активи, пасиви, бухгалтерський рахунок, господарська операція, дебет, кредит, сальдо, подвійний запис, кореспонденція рахунків, план бухгалтерських рахунків.

Питання до обговорення:

1. Господарський облік і його види.
2. Сутність, предмет бухгалтерського обліку, його об'єкти.
3. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування.
4. Сутність та структура бухгалтерського балансу. Активи і пасиви балансу.
5. Сутність та типи господарських операцій.
6. Метод бухгалтерського обліку.
7. Рахунки бухгалтерського обліку. Їх призначення і будова.
8. Подвійний запис, його сутність і значення.
9. Синтетичні та аналітичні рахунки. Їх взаємозв'язок. Узагальнення даних поточного обліку.
10. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку.
11. Документація як спосіб первинного відображення об'єктів бухгалтерського обліку. Класифікація документів.

Хід заняття:

1. Повторення теоретичного матеріалу з даної теми.
2. Розв'язання завдань.
3. Короткий глосарій з тематики занотувати.

Завдання 1.

Ситуаційне завдання:

Заповнити таблицю:

	<i>Господарський облік</i>	<i>Бухгалтерський облік</i>
<i>Сутність</i>	...	
<i>Призначення</i>	...	
<i>Види</i>	...	
<i>Вимірники</i>	...	

Завдання 2

Ситуаційне завдання:

Заповнити таблицю:

<i>Користувачі бухгалтерської інформації:</i>	
<i>Внутрішні</i>	<i>Зовнішні</i>
...	...
...	...

Завдання 3

Ситуаційне завдання:

Розподілити активи на оборотні та необоротні: виробничі запаси; будівлі; дебіторська заборгованість, яка не буде погашена протягом року; інвестиції в цінні папери; заборгованість за товари, роботи та послуги; товари; еквіваленти грошових коштів; готівка на поточному рахунку в банку; малоцінні та швидкозношувані предмети; транспортні засоби; поточна дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом; незавершене виробництво; авторські права; гудвіл; векселі одержані; меблі.

Завдання 4

Ситуаційне завдання:

Розподілити на активи та зобов'язання: грошові кошти та їх еквіваленти; короткострокові кредити банків; векселі видані; нематеріальні активи; основні засоби; запаси; розрахунки за виданими

авансами; відстрочені податкові зобов'язання; поточні фінансові інвестиції; довгострокова дебіторська заборгованість; довгострокові фінансові інвестиції; поточна дебіторська заборгованість.

Завдання 5

Ситуаційне завдання:

Розподілити зобов'язання на поточні та довгострокові: довгострокові кредити банків; векселі видані; відстрочені податкові зобов'язання; кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги; короткострокові кредити банків; поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом.

Завдання 6

Ситуаційне завдання:

Розподілити на зобов'язання та власний капітал: довгострокові кредити банків; векселі видані; статутний капітал; відстрочені податкові зобов'язання; вилучений капітал; кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги; короткострокові кредити банків; нерозподілений прибуток; поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом; неоплачений капітал.

Завдання 7

Ситуаційне завдання:

Розподілити статті балансу на майно та джерела їх утворення, розподілити статті за розділами (необоротні активи, оборотні активи, витрати майбутніх періодів, власний капітал, забезпечення наступних виплат і платежів, довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання, доходи майбутніх періодів) та розрахувати валюту балансу:

Нематеріальні активи (залишкова вартість) 5000 грн.;

Статутний капітал 60 000 грн.;

Запаси 25 000 грн.;

Основні засоби (залишкова вартість) 20 000 грн.;

Резервний капітал 10 000 грн.;

Векселі одержані 5000 грн.;

Дебіторська заборгованість за товари 5000;

Нерозподілений прибуток 10 000 грн.;

Забезпечення виплат персоналу 5000 грн.;

Доходи майбутніх періодів 23 000 грн.;

Поточні зобов'язання за розрахунками 2000 грн.;
 Грошові кошти та їх еквіваленти 10 000 грн.;
 Незавершене виробництво 10 000 грн.;
 Довгострокові фінансові інвестиції 10 000 грн.;
 Витрати майбутніх періодів 20 000 грн.

Завдання 8

Ситуаційне завдання:

Вказати назви розділів балансу, відобразити зміни внаслідок наступної операції: підприємство з поточного рахунку в банку на виплату заробітної плати отримало кошти в касу у сумі 2000 грн.

Вхідні дані:

До змін:		Після змін:	
Актив:	Пасив:	Актив:	Пасив:
Розділ 1. 20000 грн.	Розділ 1. 20 000 грн.	...	...
Розділ 2. 10 000 грн. у т.ч.	Розділ 2. 500 грн.	...	...
- поточний рахунок в банку 5000 грн.	Розділ 3. 5000 грн.	...	...
- каса в націон. валюті 700 грн.	Розділ 4. 4000 грн.	...	...
Розділ 3. 500 грн.	Розділ 5. 1000 грн.	...	...
Баланс: 30500 грн.	Баланс: 30500 грн.	Баланс: ...	Баланс: ...

Ситуаційне завдання:

Вказати назви розділів балансу, відобразити зміни внаслідок наступної операції: підприємство за рахунок кредиту банку сплатило постачальнику за товари у сумі 2000 грн.

Вхідні дані:

До змін:		Після змін:	
Актив:	Пасив:	Актив:	Пасив:
	Розділ 1. 20 000 грн.	...	...
	Розділ 2. 500 грн.	...	...

	Розділ 3. 5000 грн.	...	...
	Розділ 4. 10000 грн. у т.ч.:	...	...
Розділ 1. 20000 грн.	- короткострокові кредити банків 5000 грн.		
Розділ 2. 16 000 грн.	- поточні зобов'язання за розрахунками 2000 грн.		
Розділ 3. 500 грн.	Розділ 5. 1000 грн.	...	...
Баланс: 36500 грн.	Баланс: 36500 грн.	Баланс: ...	Баланс: ...

Ситуаційне завдання:

Вказати назви розділів балансу, відобразити зміни внаслідок наступної операції: підприємство отримало товари від постачальника на суму 2000 грн.

Вхідні дані:

До змін:		Після змін:	
Актив:	Пасив:	Актив:	Пасив:
Розділ 1. 20000 грн.	Розділ 1. 20 000 грн.	...	...
Розділ 2. 10 000 грн. у т.ч.	Розділ 2. 500 грн.	...	...
- виробничі запаси 5000 грн.	Розділ 3. 5000 грн.	...	...
- векселі одержані 500 грн.	Розділ 4. 4000 грн.	...	...
- дебіторська заборгованість 700 грн.	- поточні зобов'язання за кредитами 2000 грн.	...	...
- грошові кошти та їх еквіваленти 2000 грн.	- поточні зобов'язання за розрахунками з постачальниками 1000 грн.	...	...

Розділ 3. 500 грн.	Розділ 5. 1000 грн.	...	...
Баланс: 30500 грн.	Баланс: 30500 грн.	Баланс: ...	Баланс: ...

Ситуаційне завдання:

Вказати назви розділів балансу, відобразити зміни внаслідок наступної операції: підприємство з поточного рахунку перерахувало кошти постачальнику за товари у сумі 1000 грн.

Вхідні дані:

До змін:		Після змін:	
Актив:	Пасив:	Актив:	Пасив:
Розділ 1. 20000 грн.	Розділ 1. 20 000 грн.	...	...
Розділ 2. 10 000 грн. у т.ч.	Розділ 2. 500 грн.	...	...
- виробничі запаси 5000 грн.	Розділ 3. 5000 грн.	...	...
- векселі одержані 500 грн.	Розділ 4. 4000 грн.	...	...
- дебіторська заборгованість 700 грн.	- поточні зобов'язання за кредитами 2000 грн.	...	...
- грошові кошти та їх еквіваленти 2000 грн.	- поточні зобов'язання за розрахунками з постачальниками 1000 грн.	...	...
Розділ 3. 500 грн.	Розділ 5. 1000 грн.	...	...
Баланс: 30500 грн.	Баланс: 30500 грн.	Баланс: ...	Баланс: ...

Завдання 9

Ситуаційне завдання:

Відобразити на наведених рахунках бухгалтерського обліку господарські операції:

з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
	Отримано готівку в касу з поточного	...	...

	рахунку		
	Видано з каси в підзвіт кошти на господарські потреби	...	...
	Передано виробничі запаси зі складу на виробництво	...	...
	Передано на виробництво напівфабрикати	...	...
	Придбано матеріально відповідальною особою малоцінні та швидкозношувані предмети	...	...

Використовувані рахунки:

20 «Виробничі запаси»

22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»

23 «Виробництво»

25 «Напівфабрикати»

30 «Каса»

31 «Рахунки в банках»

372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Завдання 10

Ситуаційне завдання:

Сформувати на основі бухгалтерських записів зміст господарської операції:

Дебет 20 Кредит 23

Дебет 22 Кредит 23

Дебет 23 Кредит 25

Дебет 23 Кредит 20

Дебет 25 Кредит 23

Дебет 23 Кредит 22

Завдання 11

Ситуаційне завдання:

Сформувати на основі бухгалтерських записів зміст господарської операції:

Дебет 22 Кредит 23

Дебет 371 Кредит 311

Дебет 20 Кредит 631

Дебет 301 Кредит 372
 Дебет 372 Кредит 301
 Дебет 26 Кредит 23
 Дебет 65 Кредит 311
 Дебет 64 Кредит 311
 Дебет 103 Кредит 152
 Дебет 92 Кредит 661

Рекомендована література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 – 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
5. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підруч. / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
6. Бухгалтерський облік: загальна теорія: навч. посіб. / Ю.С. Серпенінова, С.М. Гольцова, І.О. Макаренко; за заг. ред. Ю.С. Серпенінової. – Суми: Університетська книга, 2015. – 336 с.
7. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3,4 (4 години).

Тема: Організаційні основи фінансів та грошового обігу туристичних підприємств

Мета: розкрити сутність фінансів туристичних підприємств, їх місце у фінансовій системі держави, склад фінансових ресурсів необхідних підприємству для фінансування виробничого процесу; розкрити зміст та завдання управління фінансами підприємств; набуття навиків з проведення фінансових розрахунків з грошових надходжень, прибутку і його розподілу.

Основні поняття: фінанси, грошові фонди, грошовий оборот, готівковий і безготівковий грошові обороти, платіжне доручення, чек, вексель, інкасо, платіжна картка.

Питання до обговорення:

1. Сутність фінансів підприємства та склад фінансових ресурсів.
2. Процес формування фінансових ресурсів підприємства.
3. Сутність й сфери застосування готівкових розрахунків підприємств.
4. Суть і класифікація безготівкових розрахунків підприємств.
5. Порядок відкриття рахунку в банку. Види банківських рахунків.
6. Організація і сфера застосування розрахунків платіжними дорученнями й вимогами-дорученнями.
7. Особливості розрахунків чеками.
8. Суть акредитивної форми розрахунків. Види векселів.
7. Види векселів і особливості їх застосування у грошових розрахунках.
9. Характеристика інкасової форми розрахунків.
10. Характеристика організації розрахунків банківськими платіжними картками.
11. Види санкцій за порушення розрахунково-платіжної дисципліни.
12. Характеристика фінансових санкцій та їх вплив на

фінансовий стан підприємства.

Хід заняття:

1. Повторення теоретичного матеріалу з даної теми.
2. Розв'язання завдань.
3. Короткий глосарій з тематики занотувати або демонструвати при відповідях знання термінів.

Завдання 1.

Відповісти на питання, проставляючи відповідно (графічно) відповіді:

Так – «+» Ні – «-»

Чи вірно, що:

1. Наявність фінансів підприємств обумовлена існуванням товарно-грошових відносин і чинністю закону вартості.
2. Фінанси підприємств представляють собою сукупність фінансових відносин, що виникають у процесі формування основного й оборотного капіталу, фондів грошових коштів, їх розподілу і використання.
3. Не всі готівкові відносини є фінансовими, а лише та частина, що складає зміст фінансів підприємства.
4. Підприємство реалізує товари і одержує виторг. У цьому випадку відбувається не тільки заміна форм вартості (Т-Д) , але і виникають економічні відносини.
5. В результаті реалізації продукції підприємство одержує визначену суму валового прибутку, що не є основним джерелом утворення отриманого прибутку.
6. Якщо підприємство реалізує свою продукцію нижче собівартості, то отримує прибуток.
7. Важливим елементом готівкових відносин є відносини між підприємством і робітниками даного підприємства.
8. До основних функцій фінансів підприємства належить обслуговування готівкою кругообігу коштів, розподіл отриманих прибутків і контроль за виробничо-господарською діяльністю підприємств (контроль за виробництвом, розподілом і

використанням суспільного продукту, національного і чистого прибутку).

9. Фінансові ресурси – це складова частина економічних ресурсів, що представляє собою кошти готівкової, кредитної і бюджетної системи, які використовуються для забезпечення безперебійного функціонування і розвитку національного господарства, витрачаються на соціально-культурні заходи, потреби оборони і управління.

10. Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є тільки залучені кошти підприємства.

Завдання 2..

Ситуаційне завдання:

Дані для виконання:

підприємство здійснило такі господарські операції:

- отримало грошові кошти з банку на виплату зарплати – 3 тис. грн;
 - видало зарплату працівникам – 3 тис. грн;
 - отримало грошові кошти з банку на господарчі потреби і відрядження – 600 грн;
 - видало кошти підзвітній особі на придбання канцелярських товарів – 200 грн;
 - видало кошти на відрядження директору – 400 грн;
 - повернуло в касу грошові кошти, отримані працівником як позички, –2,8 тис. грн;
 - отримало авансовий звіт працівника за придбання канцелярських товарів – 220 грн;
 - надало авансовий звіт на суму за відрядженням – 370 грн;
 - повернуто в касу невикористану суму на відрядження – ? грн ;
 - відшкодовані з каси грошові кошти працівникові – ? грн.
- Необхідно: відобразити операції з руху грошових коштів в обліку.

Завдання 3

Ситуаційне завдання:

Дані для виконання:

підприємство здійснило наступні операції:

- отримало на поточний рахунок оплату від покупця за готову продукцію – 3,8 тис. грн;
 - перераховало кошти постачальнику за матеріали – 1,2 тис. грн;
 - отримало кошти в касу на виплату: заробітної плати – 5 тис. грн, дивідендів – 300 грн, на відрядження – 180 грн;
 - видало заробітну плату – 5 тис. грн.;
 - видало на відрядження – 180 грн;
 - видало дивіденди – 300 грн;
 - повернуло невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи – 190 грн;
 - повернуло кошти в банк – 190 грн.
- Необхідно: відобразити операції з руху грошових коштів в обліку.

Завдання 4

Ситуаційне завдання:

Дані для виконання: підприємство передало постачальнику за отриману від нього продукцію на суму 40 тис. грн вексель на суму 50 тис. грн, який воно повинно погасити через 16 місяців.

Необхідно: відобразити виданий вексель в обліку.

Завдання 5.

Ситуаційне завдання:

Підприємство ТОВ «Вега» в рахунок своєї заборгованості перед банком за неповернений кредит оформило вексель строком на 3 місяці під 36 % річних.

Банк, купуючи комп'ютерну техніку через 2 місяці після отримання векселя, розрахувався з фірмою «Комп'ютерний всесвіт» векселем, перевівши його на суму 10600 грн.

Розрахуйте первісну вартість векселя і яку суму отримає фірма «Комп'ютерний всесвіт» від ТОВ «Вега» після інкасації векселя по закінченню терміну його дії.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

2. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою: Постанова Національного банку України від 06.06.2013 р. № 210 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1109-13> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

3. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

4. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

5. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних, валютах: Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80/page> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

6. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою: Постанова Національного банку України від 06.06.2013 р. № 210 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1109-13> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

7. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

8. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

9. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних, валютах: Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80/page> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

10. Управління фінансами суб'єктів господарювання: практикум: навч. посіб. / А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І.В. Колесова та ін.; за ред. А.П. Вожжова. – К.: Знання, 2014. – 324 с.

11. Гриценко Л.Л. Фінанси підприємств: практикум: навч. посіб. / Л.Л. Гриценко, О.В. Дейнека, І.М. Боярко. – Суми: Університетська книга, 2015. – 285 с.

12. Гриб С.В. Фінанси підприємств в таблицях та схемах: навч. посіб. / С.В. Гриб. – К.: Ліра-К, 2015. – 224 с.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 5,6 (4 години).

Тема: . Особливості обліку грошових коштів на підприємствах сфери туризму. Облік готівкових та безготівкових розрахунків.

Мета: формування вмінь і навичок обліку грошових коштів на підприємстві.

Основні поняття: дебіторська заборгованість, касова операція, електронні гроші, готівковий та безготівковий обіг.

Питання до обговорення:

1. Які рахунки передбачені для обліку грошових коштів і дебіторської заборгованості?
2. Які особливості ведення обліку касових операцій?
3. Якими документами оформляється надходження і видача грошових коштів з каси підприємства?
4. У які строки проводиться ревізія каси?
5. Як ведуть облік коштів на рахунках в банках?
6. Які особливості ведення обліку інших коштів?
7. Що таке «електронні гроші» і яка специфіка їх обліку?
8. Як ведуть облік довгострокової дебіторської заборгованості?

9. У чому полягають особливості обліку розрахунків з поточної дебіторської заборгованості?

10. Які існують відмінності у визнанні та методиці обліку довгострокової і поточної дебіторської заборгованості?

11. За яких умов поточна дебіторська заборгованість підприємства вважатиметься безнадійною?

12. Як ведуть облік резерву сумнівних боргів?

Хід заняття:

1. Повторення теоретичного матеріалу з даної теми.
2. Розв'язання завдань.
3. Короткий глосарій з тематики занотувати або демонструвати при відповідях знання термінів.

Завдання 1.

Ситуаційне завдання:

Відобразити на рахунку 31 «Рахунки в банках» наступні операції за місяць, за умови залишку на поточному рахунку станом на 1 жовтня 50000 грн. :

Дата	Зміст операції	Сума, грн.
1.10	Поступили на поточний рахунок від замовника кошти	5000,00
1.10	Перераховано з поточного рахунку кошти до Державних цільових Фондів	3000,00
1.10	Перераховано до бюджету кошти	5000,00
1.10	Знято з поточного рахунку кошти на видачу заробітної плати	10000,0
3.10	Перераховано постачальникам за виконані роботи	2500,00
3.10	Отримано на поточний рахунок з каси виручку від реалізації	3000,00
3.10	Оплачено з поточного рахунку банку за обслуговування	100,00
4.10	Надійшли на поточний рахунок кошти від покупців за виконані послуги	2500,00

5.10	Видано в касу на господарські потреби	1300,00
------	---------------------------------------	---------

Завдання 2.

Розрахувати ліміт залишку каси підприємства «Гамалія» на основі

показників діяльності за останні три місяці, зазначених у таблиці

1.

Таблиця – Показники діяльності підприємства «Гамалія»

№ з/п	Показники	Місяці		
		травень	червень	липень
1	Виручка, грн.	17500	16800	19070
	у т.ч. готівкова виручка, що надійшла в касу, грн.	9600	8563	9789
2	Виплачено готівкою	39478	30226	21580
	у т. ч. заробітна плата	34560	29254	13884
3	Кількість робочих днів	17	21	22

Завдання 3

Ситуаційне завдання:

Директор туристичної фірми з метою розширення основної діяльності планує залучити довгостроковий банківський кредит. З метою зниження ризику неплатоспроможності максимальний розмір кредиту, на думку директора, не повинен перевищувати 50% власного капіталу. Розрахуйте допустимий розмір кредиту, якщо зі звітності підприємства відомо:

Короткострокові кредити банків 40 000 грн

Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування 15 000 грн

Грошові кошти в національній валюті 20 000 грн

Довгострокові фінансові інвестиції 10 000 грн

Дебіторська заборгованість за послуги (первісна вартість) 180 000 грн

Дебіторська заборгованість (резерв сумнівних боргів) 80 000 грн

Доходи майбутніх періодів 6 000 грн

Відстрочені податкові зобов'язання 12 000 грн

Товари 15 000 грн

Основні засоби (залишкова вартість) 450 000 грн

Вилучений капітал 28 000 грн

Рекомендована література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 – 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

3. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою: Постанова Національного банку України від 06.06.2013 р. № 210 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1109-13> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

4. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

5. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

6. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

7. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

8. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

[http://zakon4.rada.gov.ua /laws/show/z03](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z03) [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

9. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 7,8 (4 години).

Тема: Облік доходів та витрат на виробництво та реалізацію туристичного продукту

Мета: формування вмінь і навичок обліку витрат і доходів підприємства різними методами.

Основні поняття: собівартість, доходи, витрати, операційні витрати, операційні доходи, фінансові витрати, фінансові доходи, бюджетування витрат, чистий дохід.

Питання до обговорення:

1. Що включають у виробничу собівартість продукції?
2. Які застосовують методи обліку витрат на виробництво?
3. Як ведуть облік і розподіляють загальновиробничі витрати?
4. Як здійснюють облік витрат за економічними елементами?
5. Яка методика визначення собівартості продукції, робіт, послуг?
6. В чому суть бюджетування витрат і контролю за виконанням бюджетів?
7. Що таке витрати діяльності підприємства і як їх класифікують?
8. Що таке доходи діяльності підприємства і як їх класифікують? Як обліковують доходи і витрати від реалізації продукції, виконаних робіт, наданих послуг?
9. Як обліковують інші операційні доходи і витрати?
10. Як обліковують доходи і витрати від фінансових операцій?
11. Як обліковують інші доходи і витрати діяльності підприємства?

Хід заняття:

1. Повторення теоретичного матеріалу з даної теми.
2. Розв'язання завдань.
3. Короткий глосарій з тематики занотувати або демонструвати при відповідях знання термінів.

Завдання № 1.

Дані для виконання:

протягом звітного періоду підприємство понесло наступні витрати:

- оплата праці апарату управління – 78 тис. грн;
- представницькі витрати – 6 тис. грн;
- заробітна плата робітників основного виробництва – 62 тис.

грн;

- витрати на рекламу та дослідження ринку – 3,6 тис. грн;
- витрати на проведення річних зборів акціонерів – 1,2 тис. грн;
- нестачі незавершеного виробництва – 2,5 тис. грн;
- собівартість реалізованих фінансових інвестицій – 14 тис. грн;
- витрати на проценти по кредитах банку – 6,5 тис. грн ;
- Комісійні винагороди продавцям – 7,4 тис. грн.

Необхідно: відобразити операції в обліку.

Завдання № 2.

Дані для виконання: підприємству надані транспортні послуги з перевезення туристів. Послуги виконані. За підписаним актом сума отриманих транспортних послуг становить 360 грн (з ПДВ). На банківський рахунок АТП перерахована оплата.

Необхідно: відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції з отримання транспортних послуг з перевезення туристів.

Завдання №3

‘Дані для виконання:

підприємство в процесі виробництва продукції понесло такі витрати:

- матеріали — 40 тис. грн;
- заробітна плата працівників, зайнятих процесом виробництва

— 56 тис. грн;

— внески до Пенсійного фонду і фондів соціального страхування — 20,4 тис. грн;

— загальновиробничі витрати — 38,4 тис. грн; у тому числі:

— змінні витрати — 26,4 тис. грн;

— постійні витрати — 12 тис. грн.

За звітний період було виготовлено 5200 одиниць продукції, нормальна потужність — 6000 одиниць. Виготовлена продукція оприбуткована на склад, незавершеного виробництва немає.

Загальновиробничі витрати при нормальній потужності становлять 41 тис. грн, у т.ч.: змінні — 28,5 тис. грн, постійні — 12,5 тис. грн.

Необхідно: розподілити загальновиробничі витрати, визначити собівартість виготовленої продукції й відобразити ці операції в обліку.

Завдання №4

Дані для виконання: підприємство на умовах передплати реалізувало:

- товари на 21 тис. грн, у тому числі ПДВ;

- продукція власного виробництва на 15 тис. грн, у тому числі ПДВ.

Собівартість складала:

- товарів — 12 тис. грн.

- продукції — 9 тис. грн.

Необхідно: відобразити операції в обліку, відобразити фінансовий результат.

Завдання №5

Дані для виконання: підприємство відвантажило й отримало гроші за відвантажену продукцію у поточному місяці на суму 30 тис. грн (з ПДВ).

Необхідно: відобразити реалізацію продукції на рахунках бухгалтерського обліку.

Рекомендована література:

1. П(С)БО 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.99 р.;
2. П(С)БО 17 «Податок на прибуток», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 353 28.12.2000 р.;
3. П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.1999 р.;
4. П(С)БО 17 «Податок на прибуток», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 353 28.12.2000 р.
5. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підруч. / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
6. Бухгалтерський облік: загальна теорія: навч. посіб. / Ю.С. Серпенінова, С.М. Гольцова, І.О. Макаренко; за заг. ред. Ю.С. Серпенінової. – Суми: Університетська книга, 2015. – 336 с.
7. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.
8. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / В.Г. Швець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2015. – 572 с.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 9,10 (4 години).

Тема: Облік формування та використання фінансових результатів в туризмі. Особливості складання фінансової звітності на туристичних підприємствах.

Мета: вивчення порядку формування фінансових результатів підприємства та відображення їх у звітності.

Основні поняття: фінансовий результат, прибуток, збиток, податок на прибуток, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал

Питання до обговорення:

1. Як ведуть облік податку на прибуток?
2. Який порядок формування фінансових результатів діяльності підприємства?
3. Як відображають формування фінансових результатів

підприємства в обліку?

4. Що відображають на дебеті і кредиті рахунка 79?

5. Як формується інформація про доходи і витрати в журналах (журналах-ордерах) і Головній книзі?

6. Особливості складання фінансової звітності на турпідприємствах.

7. Якими нормативними документами регламентується порядок складання і представлення фінансової звітності?

8. Як складають баланс (звіт про фінансовий стан) підприємства?

9. Як складають звіт про фінансові результати?

10. Як складають звіт про рух грошових коштів?

11. Як складають звіт про власний капітал?

12. Як складають примітки до річної фінансової звітності?

Хід заняття:

1. Повторення теоретичного матеріалу з даної теми.

2. Розв'язання завдань.

3. Короткий глосарій з тематики занотувати або демонструвати при відповідях знання термінів.

Завдання 1.

Визначити обліковий прибуток (до оподаткування) , чистий прибуток і розподілити його, рентабельність реалізованої продукції за такими даними: - виручка від реалізації продукції за оптовими цінами (з ПДВ) – 1860 тис. грн. - собівартість реалізованої продукції – 1100 тис. грн. - прибуток від позареалізаційних операцій – 85 тис. грн. - прибуток від фінансово-інвестиційних операцій – 54 тис. грн. - збитки від надзвичайних ситуацій – 18 тис. грн. - витрати на збут – 16 тис. грн.; відрахування від чистого прибутку: 76 - на виплату засновникам – 25% - в резервний фонд – 15 % - інші виплати – 60 %

Завдання 2

Визначити обліковий та чистий прибуток, загальну рентабельність, за такими даними: - вартість товарної продукції у звітному періоді 1200 тис. грн. - залишки товарної продукції на початок звітного періоду 150 тис. грн. - залишки товарної продукції на

кінець звітнього періоду 85 тис. грн. - собівартість реалізованої продукції 940 тис. грн. - ліквідаційна вартість фізично і морально зношеного обладнання 45 тис. грн. - залишкова вартість обладнання 30 тис. грн. - надходження боргів, списаних раніше як безнадійні 18 тис. грн. - збитки від пожежі 14 тис. грн. - середньорічна вартість основних виробничих фондів 850 тис. грн. - середньорічна вартість оборотних коштів 280 тис. грн.

Завдання 3

Розрахувати прибуток на основі показника витрат на 1 грн. продукції за такими даними: - обсяг реалізації продукції в оптових цінах у базовому періоді 320 тис. грн. - повна собівартість продукції 260 тис. грн. - планується зниження витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 0,04 грн. - обсяг реалізації продукції в плановому періоді оптових цінах 365 тис. грн.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 – 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
3. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підруч. / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
4. Виноградова М.О. Аудит: навчальний посібник / М.О. Виноградова. – К.: ЦУЛ, 2016. – 500 с. 15. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення / Ю.Г. Кім. – К.: ЦУЛ, 2014. – 600 с.
5. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник / Н. М. Ткаченко – 6-те видання, доповнене і перероблене – К.: Алерта, 2013. – 982 с.
6. Управління фінансами суб'єктів господарювання: практикум: навч. посіб. / А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І.В. Колесова та ін.; за ред. А.П. Вожжова. – К.: Знання, 2014. – 324 с.

САМОСТІЙНА (ІНДИВІДУАЛЬНА) РОБОТА

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті:

1. Господарський облік і його види. Предмет бухгалтерського обліку, його об'єкти. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування.

2. Особливості обліку грошових коштів на підприємствах сфери туризму.

3. Особливості формування фінансових ресурсів на підприємствах туристичної галузі.

4. Аудит як форма контролю фінансово-господарської діяльності та його організація.

5. Бухгалтерський баланс: структура і зміст. Зміни в балансі, обумовлені господарськими операціями.

6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку.

7. Подвійний запис, його сутність і значення. Синтетичні та аналітичні рахунки. Їхній взаємозв'язок.

8. Правові основи здійснення аудиту в Україні. Характеристика та вимоги до аудиторської діяльності. Види аудиту.

9. Документація як спосіб первинного відображення об'єктів бухгалтерського обліку (Первинне спостереження та облікові документи).

10. Поняття облікових регістрів та їх класифікація. Форми бухгалтерського обліку.

11. Оцінка і класифікація основних засобів. Облік надходження основних засобів. Нарахування та облік амортизації.

12. Нематеріальні активи, критерії їх визнання, класифікація і оцінка. Облік надходження нематеріальних активів. Облік амортизації нематеріальних активів.

13. Фінансові інвестиції та основні принципи їх оцінки й обліку. Облік інвестицій, які засвідчують відносини позики

14. Облік грошових коштів.

15. Облік власного капіталу.

16. Облік праці і розрахунків з оплати праці.

17. Облік розрахунків зі страхування.

18. Витрати турфірми, критерії визнання, класифікація, облік витрат за елементами.
19. Мета, структура і техніка складання фінансового звіту «Баланс».
20. Мета, структура і техніка складання звіту про фінансові результати.
21. Мета, структура, методика і техніка складання Звіту про рух грошових коштів.
22. Мета, структура, методика і техніка складання Звіту про власний капітал.
23. Облік власного капіталу та нормованих витрат.
24. Особливості оподаткування турфірми.
25. Порядок визначення фінансових результатів турфірм.
26. Поняття та сутність прибутку. Цілі використання прибутку турфірми.
27. Облік у туроператора. Облік у турагента.
28. Облік розрахунків по претензіям туристів, анульованим замовленням та поверненим путівкам туристами.
29. Види податків. Податкові пільги. Мінімізація податкових платежів.
30. Методика аудиту фінансової звітності. Мінімізація податкових платежів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Відповідно до навчального плану студенти заочного відділення виконують контрольну роботу. Вибір варіанта здійснюється за останньою цифрою в заліковій книжці. Наприклад, якщо цифра номеру в книжці “3”, то студент вибирає варіант “3”.

Для послідовного і чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 20 сторінок формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину, висновки. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, вказати дату виконання і поставити підпис.

Тематика контрольних робіт

Варіант 1.

1. Сутність взаємозв'язку між балансом та рахунками бухгалтерського обліку.

2. Поняття та сутність прибутку. Цілі використання прибутку турфірми.

Варіант 2

1. Предмет бухгалтерського обліку, його об'єкти. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування.

2. Особливості та відмінності в організації обліку діяльності туроператора і турагента.

Варіант 3

1. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку.

2. Особливості обліку грошових коштів на підприємствах сфери туризму.

Варіант 4

1. Облік основних засобів. Характеристика цих рахунків.

2. Сутність та структура фінансів туристського підприємства.

Варіант 5

1. Функції власного капіталу. Складники власного капіталу. Облік власного капіталу та нормованих витрат на тур підприємстві.

2. Особливості обліку фінансів в туризмі.

Варіант 6

1. Облік доходів на підприємствах туристичної галузі. Їх характеристика.

2. Аудит як форма контролю фінансово-господарської діяльності та його організація.

Варіант 7

1. Порядок визначення фінансових результатів турфірм.

2. Оцінка і класифікація основних засобів. Облік надходження основних засобів. Нарахування та облік амортизації. Облікова політика на туристичних підприємствах.

Варіант 8

1. Облік у туроператора. Облік у турагента.

2. Правові основи здійснення аудиту в Україні. Характеристика та вимоги до аудиторської діяльності. Види аудиту.

Варіант 9

1. Застосування реєстрів бухгалтерського обліку готівкових та безготівкових операцій туристичними підприємствами.

2. Джерела фінансування підприємств, які функціонують у сфері туризму.

Варіант 10

1. Види податків. ПДВ та податок на прибуток на підприємствах туристичної галузі.

2. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування на туристичних підприємствах.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Визначити основні відмінності та спільні риси, притаманні різним видам господарського обліку.
2. Дайте характеристику процесам операційної діяльності та операційному циклу.
3. Дайте загальну характеристику складовим методу бухгалтерського обліку.
4. Розкрити призначення та сутність балансу як методу бухгалтерського обліку та форми звітності.
5. Визначте сутність взаємозв'язку між балансом та рахунками бухгалтерського обліку.
6. Дайте характеристику та визначте будову активних, пасивних та активно-пасивних рахунків.
7. Дайте характеристику розділів та складових Плану рахунків.
8. Правові основи здійснення аудиту в Україні. Характеристика та вимоги до аудиторської діяльності. Види аудиту.
9. Сутність та складові оборотних та необоротних активів підприємства.
8. Які основні випадки проведення інвентаризації, її значення? Господарський облік і його види.
9. Предмет бухгалтерського обліку, його об'єкти та суб'єкти.
10. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування.
11. Зміст і форми фінансової діяльності туристичного підприємства.
12. Кредит, як важлива форма фінансування.
13. Сутність прибутку. Види прибутку.
14. Метод бухгалтерського обліку.
15. Джерела власних і позичкових коштів підприємства.
16. Бухгалтерський баланс: структура і зміст. Зміни в балансі, обумовлені господарськими операціями.
17. Рахунки бухгалтерського обліку. Їх призначення і будова.
18. Подвійний запис, його сутність і значення. Синтетичні та аналітичні рахунки. Їхній взаємозв'язок.
19. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку.

20. Документація як спосіб первинного відображення об'єктів бухгалтерського обліку (Первинне спостереження та облікові документи).

21. Фізичний та моральний знос необоротних активів. Поняття амортизації.

22. Назвіть методи нарахування амортизації, рекомендовані П(с)БО № 7.

23. На яких рахунках ведеться облік основних засобів? Дайте характеристику цих рахунків.

24. Дайте визначення нематеріального активу.

25. Які функції власного капіталу? Які складники власного капіталу?

26. Які напрямки використання прибутку підприємства протягом звітного року?

27. На рахунках якого класу ведеться облік доходів? Їх характеристика.

28. Особливості оподаткування турфірми.

29. Порядок визначення фінансових результатів турфірм.

30. Поняття та сутність прибутку. Цілі використання прибутку турфірми.

31. Податкові пільги.

32. Види податків.

33. Мінімізація податкових платежів.

34. Склад та елементи поточної та річної фінансової звітності. З дотриманням яких принципів формується фінансова звітність підприємств?

35. Мета складання та структура бухгалтерського фінансового звіту «Баланс».

36. Визначення статей балансу і характеристика статей активу Балансу.

37. Визначення і характеристика статей пасиву Балансу.

38. Структура і форма Звіту про фінансові результати.

39. Методика визначення доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.

40. Мета складання та структура Звіту про рух грошових коштів.

41. Структура і форма Звіту про рух грошових коштів.

42. Мета складання та структура Звіту про власний капітал.

43. Поняття грошового обороту. Готівковий та безготівковий грошові обороти.
44. Форми безготівкового грошового обороту.
45. Облік у туроператора. Облік у турагента.
46. Бухгалтерський облік доходів та витрат турпідприємства.
47. Калькуляція туристичної продукції.
48. ПДВ та податок на прибуток.
49. Фінансова та цінова політика турпідприємств.
50. Класифікація витрат підприємства по елементам.
51. Класифікація доходів та витрат підприємства за видами діяльності.
52. Зміст фінансової діяльності турпідприємства.
53. Задачі та види аудиту.
54. Типи господарчих операцій по відношенню до балансу.
55. Формування доходу туристичного підприємства.
56. Грошовий обіг і грошова маса.
57. Організація грошових розрахунків турпідприємств.
58. Грошові надходження турпідприємств.
59. Особливості кредитування туристичних підприємств.
60. Валютно-кредитні відносини.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 – 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
5. Законодавство України про туризм і готельну справу: збірник офіційних текстів законів станом на 1 лютого 2012 р. – К.: «Центр учбової літератури». – 2012. – 242 с.
6. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою: Постанова Національного банку України від 06.06.2013 р. № 210 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1109-13> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
7. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
8. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]
9. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних,

валютах: Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80/page> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

10. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> [Посилання дійсне на 15.06.2019 р.]

11. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

12. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z03> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

13. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підруч. / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.

14. Виноградова М.О. Аудит: навчальний посібник / М.О. Виноградова. – К.: ЦУЛ, 2016. – 500 с.

15. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення / Ю.Г. Кім. – К.: ЦУЛ, 2014. – 600 с.

16. Бухгалтерський облік: загальна теорія: навч. посіб. / Ю.С. Серпенінова, С.М. Гольцова, І.О. Макаренко; за заг. ред. Ю.С. Серпенінової. – Суми: Університетська книга, 2015. – 336 с.

17. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник / Н. М. Ткаченко – 6-те видання, доповнене і перероблене – К.: Алерта, 2013. – 982 с.

18. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.

19. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика: монографія / Т.М. Сльозко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 304 с. 8.

20. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: Центр учбової літератури

21. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посіб / за заг. ред. Л.В. Нападовської. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 395 с.

22. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / В.Г. Швець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2015. – 572 с.

23. Управління фінансами суб'єктів господарювання: практикум: навч. посіб. / А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І.В. Колесова та ін.; за ред. А.П. Вожжова. – К.: Знання, 2014. – 324 с.

24. Гриценко Л.Л. Фінанси підприємств: практикум: навч. посіб. / Л.Л. Гриценко, О.В. Дейнека, І.М. Боярко. – Суми: Університетська книга, 2015. – 285 с.

25. Гриб С.В. Фінанси підприємств в таблицях та схемах: навч. посіб. / С.В. Гриб. – К.: Ліра-К, 2015. – 224 с.

26. Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України: Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН Ук.)/ З.А. Балченко. – К.: КУТЕП, 2011. – 232с.

Додаткова

1. Економіка туризму / Камушков О.С., Ткач В.О., Журавльова С.М., Шевченко О.В. – Дніпропетровськ: «Акцент ПП», 2012. – 132 с.

2. Пилипенко С.М. Особливості бухгалтерського обліку придбання (створення) та продажу путівок туристичними фірмами / С.М. Пилипенко, У.П. Новак // Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін та сталого економічного розвитку: матер. II Міжнар. наук. -практ. Інтернет-конф., (ЛНТУ, Луцьк, 25 листопада 2016 р.) – Тернопіль: Вид-во "Крок". – 2016. – С. 70-72.

3. Височан О.С. Облік і калькулювання собівартості туристичного продукту: питання об'єкту та номенклатури витрат / О.С. Височан // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – 2014. – Вип. 150. – С. 110–119.

4. Момент Т.В. Особливості організації бухгалтерського обліку підприємствами туристичної сфери / Т.В. Момент // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Сер.: Економічні науки. – Житомир: Вид-во ЖДТУ. – 2014. – № 1(67). – С. 34-40.

5. Гончаренко О.М. Облік витрат та аналіз собівартості туристичного продукту: автореф. дис. к.е.н.: спец. 08.00.09 / О.М. Гончаренко; Київ. нац. торг. -екон. ун-т. – К., 2012.

6. Бондар М.І. Звітність підприємства: навч. посіб. / М.І. Бондар. – К.: ЦУЛ, 2015. – 570 с.

7. Верига Ю.А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К.: ЦУЛ, 2014. – 264 с.

8. Верига Ю.А. Облікова політика підприємства: навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К.: ЦУЛ, 2015. – 315 с.

9. Мальська М.П. Економіка туризму: теорія та практика [текст]: підручник. / М.П. Мальська, М.Й. Рутинський, С.В. Білоус, Н.Л. Мандюк. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 544 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Сайт журналу «Баланс» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.balance.dp.ua> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

2. Сайт журналу «Бухгалтер» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.buhgalter.kharkov.com> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

3. Сайт журналу «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

4. Сайт газети «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.voby.com.ua> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

5. Сайт журналу «Головбух» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.glavbuh.com.ua> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

6. Сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtk.com.ua> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

7. Сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.factor.kharkov.com> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

8. Сайт газети «Урядовий кур'єр» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukcc.com.kiev.ua> [Посилання дійсне на 15.06.2019р.]

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ.

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стислому і системному вигляді викладений основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують

основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі.

Відвідування студентом лекції та її наявність в ОКЛ з дисципліни «Бухгалтерський облік, фінанси та грошовий обіг» дає студенту **4 бали** за кожну лекцію в кожному змістовному модулі. Відповідно 12 балів у першому та **8 балів** у другому змістовному модулі.

Під час практичних занять студенти усно доповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **8 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
8	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
7	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок.
6	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час

	усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним способом.
5	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді.
4	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється робота студента, який частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
2	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не дуже добре працює в парі/групі/команді,

	іноді проявляє активність.
0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не працює в парі/групі/команді.

Самостійна робота студентів/індивідуальне завдання.

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 18 додаткових **балів** в 1-му модулі та **22 бали** у другому модулі.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

Бали за питання	Бали за питання	Критерії оцінки
18	22	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
17-10	21-15	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
9-5	14-7	В цілому володіє матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при

		цьому окремі суттєві неточності та помилки.
4-0	6-0	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студент двічі за семестр складає модульний контроль та має можливість набрати максимум по **30 балів** у 1 та у 2 модулі. Контрольна робота проходить у формі 30 тестових питань у кожному модулі (правильна відповідь на тестові питання оцінюється в 1бал).

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

‘1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	12 (3 лекції*4)	Лекції	8 (2 лекції*4)
Практичні	40 (5 практ. зан*8)	Практичні	40 (5 практ. зан*8)
Самостійна робота/ІДЗ	18	Самостійна робота/ІДЗ	22
Контрольна робота	30	Контрольна робота	30

Всього	100	Всього	100
--------	-----	--------	-----

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів, або набрав недостатньо для заліку за період навчання, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти його усно або письмово, відповівши на 3 питання (перше і друге оцінюється в **30 балів**, третє, підвищеної складності, у **40 балів**). Бали, які студент набрав під час навчання складаються з балами за питання на заліку, та діляться на 2. Результат, який отримає і буде оцінкою за залік.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ

Бали за 1-2 питання	Бали за 3 питання	Критерії оцінки
30-25	40-35	отримують студенти, які повністю розкрили сутність питання, дали чітке визначення понять або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.
24-16	34-26	отримують студенти, які правильно, але не повністю розкрили сутність питання або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.
15-7	25-11	отримують студенти, які лише частково розкрили сутність питання або частково проаналізували і зробили невірний висновок з теоретичного положення.
6-0	10-0	отримують студенти, які частково і поверхово розкрили сутність питання або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

Студенти заочного відділення виконують контрольну роботу. Виконана робота є допуском студента до заліку. Після перевірки викладачем контрольної роботи та її захисту в усному вигляді викладач допускає студента до заліку. Критерій оцінки питань на заліку той самий, що й для студентів денної форми навчання.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми

			робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	не зараховано з обов'язком повторним	незадовільно – не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

		вивченням дисциплі ни	
--	--	-----------------------------	--